

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

за чл. рік . . . 36 пер.
" п. ч. року . . . 10 пер.
за зм. варт. року . . . 5 пер.
за місяць . . . 1-70 пер.

За границею:

чл. рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за п. ч. року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Барвеш ми очі і думу ми вирдеи: а не вольмеш мплости і віри не вольмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — В Русланових псалмях М. Шашкевича.

Виходить у Львові що два крім неділь і руских свята о 5½ год. пополуудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. па. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше напереді застережене. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошенія звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесенія по 30 сот. від стрічки.

Вислід виборів до галицького сойму.

(Δ) Ві второк відбули ся вибори до галицького сойму з сільських громад в 74 округах, котрих повний вислід ми вчера подали, а сьогодні бажаємо до сего загального вислідку зробити деякі замітки. Якнебудь мійска курія вибирав доперва 2. марця, то вже на основі дотеперішнього вислїду можна собі уявити образ і склад нового сойму, котрого найважнішою і найдосяглішою задачею буде виборча реформа. Верховладне в давнім соймі консервативне сторонництво польско-шляхотске, котре розпоряджало майже двома третинами голосів в соймі, не буде вже мати безглядної більшости і того верховладного становища, яке оно мало доси. Але тим менше ніяке инше сторонництво не матиме такої більшости. Тимто консерватисти можуть удержати свій вплив і дотеперішнє рішаюче становище лише з підмогою якогось иншого сторонництва і длятого они вийшли в порозумінє з польськими людовцями. В сільській курії втратили они в користь людовців 13 мандатів (задержали лише 28) а людовці вийшли тим способом на 19 мандатів. Інші сторонництва польські майже зовсім щезли (центркс. Пастора має лише 3 послів, сецесийні демократи 1, Стояловский вийшов лише сам оден, і 1 всеполяк, піддержаний Народновою Радою).

Керманічі рускої політики, спиняючи в останній сесії ухвалене виборчої реформи, сподівали ся, одушевлені виборами до держ. ради, здобути тепер около 35 мандатів і тим способом в новій сесії втворити користнійші для руского народу условини виборчої реформи, одначе сі надії зовсім не справдили ся. Неперечно куріяльна система, стара ординація виборча дає польським кандидатам вигідні услівя супроти кандидатів руских, явне голосованє в многих случаях також їм пособляє, але в многих случаях має значівє обосічного оружя. Отсим причинам треба приписати головну вину гіршого вислїду, як спершу сподівано ся, по рускій стороні. Але й по рускій стороні неможна не добачити вини. Руский нарід розбив ся в тих виборах на чотири табори: москвофілів, народних демократів, радикалів і соціалдемократів, котрі ішли зовсім окремо і ставили своїх самостійних кандидатів, де лише здавало ся можливим, а до того кандидатів у великій часті нових, мало знавих і не визначних. З послів держ. ради лише десятох виступило кандидатів, а з тих перешло шістьох (др. Окуневский, др. Охримович, др. Трильовский, о. Фоліс, о. Овншкевич і в двох округах дир. Цеглиньский), а вийшло лише чотирох (др. Кость Левицкий, др. Олесницький, Старух і др. Король). Молоді і сьвіжі сили як др. Дністрянський, др. Колесса, др. Евг. Левицкий, Будзиновский, Петрицкий, Войнаровский, др. Бачинський, або ветерани як пос. Романчук, з давнійших соймових послів др. Могильницький зовсім не кандидували.

Наконечний вислід такий, що вийшло 10 москвофілів з коломийським амбасадором на чолі (між ними 7 інтелігентів а 3 селян), 8 націоналдемократів (5 інтелігентів, 3 селян),

3 радикалів (1 інтел. і 2 селян). Москвофіли завдячують значний успіх піддержці міродатних польских чинників, котрі в самообмані вважають їх консерватистами, а також пособлюванем їх дають вираз своїй знеохоті в заграничній політиці до союзу з Німеччиною і сподіваять ся кориснійших для польского народу в Росії уложєня відносин з виринаючими знов на поверхню славянофілами.

Москвофіли, котрі не признають рускої мови і не встоюють за нею ані в урядованю ані в шкільництві, а крім того ворожо виступають проти самостійного культурного і національно-політичного розвитку руского народу, видають ся згаданим чинникам вигідним орудєм до спинюваня сего розвитку. Поміляють ся одначе вельми в своїх обчисленях сі польські міродатні чинники, пособляючи москвофілам, що они тим способом причиняють ся до утвердження консервативної ідеї і до побіди консервативних живел, бо тим способом навпаки лише пркчиняють ся до заострення відносин і розвитку радикалізму.

Пособлюванє москвофілству, котрого провід обняв рішучий апостол національного єдинства з Москалями, др. Дудикевич, видасть без сумніву гірші плоди і напесс шкоду не тільки культурному розвитку руского народу, як ще більше монархії, іменно тепер, коли славянофіли наново підносять голову і звертають свою діяльність не на далекий Схід, але на Захід, а передовсім на Австрію і на Балкан. Що всякі консолідації з нашого боку чимало пособили вирости москвофілам до нинішнього значіня, про се вже не оден раз ми говорили. Вислід отже виборів для руского народу зовсім не є корисний, а *Słowo polskie* справедливо каже, що *warunki do reformy wyborczej w nowym sejmie lepsze niż w dotychczasowym.*

Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові.

(На основі жерел написав Ол. Барвіньський).

(Дальше).

Діло розпочате Головною Рускою Радою, котра 30. червня 1861 перестала єствувати, провадила дальше на єї місце втворена з неї за дозволом державних властей «Комісія управляюча ділами Народного Дому», а на останку на місці тої комісії утворене «общество» Народного Дому, котрого єствованю на о-

*) «Комісія упр. ділами Нар. Дому» довела до кінця протягом 15 літ будову триповерхового великого будинку інститутского (конскр. число 78, нинішній властивий Народ. Дім). З доходів за той час сего дому і з дальших складок в жертв грошевих закуплено для народного інститута також сусідні дома конскр. Ч. 74, 76, 76 b. а також села Білку і Костенів (в Перемишлянщині), о скілько сі останні не були яко даровизна пожертвовані д-ром Теодором Васькевичом в користь народного інститута.

снові предложених статутів уділило посвідченя ц. к. намісництво розпорядком з дня 21. січня 1869 Ч. 72.440 ex 1868 і з 11. лютого 1869 Ч. 7.257 ex 1869.

Головну Руску Раду, опісля Комісію упр. ділами Народного Дому а на останку «общество» інститута Народний Дім, котре обняло права сеї Комісії (основниками і першими членами Інститута є члени Комісії управл. ділами тогож Інститута і другої городської церкви, каже виразно Арт. 8 статута) можна отже уважати лише тими органами (і то само було очевидно намірене розпорядком наданя ц. к. міністерства внутрішних справ з дня 11. жовтня 1849 Ч. 19.755 вказане утворенє товариства), котрим поручено дальше фондованє зглядно забезпеченє материяльної підстави для державних маєткових предметів яко самостійного правного підмету від хвилі їх наданя. Отже хоч тих наданих державою маєткових предметів не означено виразно яко фондацию для народних цілей Русинів м. Львова (друга городска параф. церква), зглядно руского народа (народний Інститут), однакож в першій ряді згадані органи (Головн. Руск. Рада, відтак «Комісія упр. ділами Нар. Дому» а на останку «общество» Інститута Народного Дому) мали обовязок дбати тимчасово аж до наконечного формального доведеня фундації з підмогою фондацийної грамоти до тривкої управи фондацийним майном як і дальшого стараня о фондацийні агенди в цілі здійсненя фондацийних цілей.

Ніякий з названих трех органів, зглядно товариство, не може бути важне яко самостійна поза всякою зглядно із згаданою фондациєю єствуюча правна індивідуальність, котрій би прислугувало для фондацийних цілей державною адміністациєю і иншими пожертвованями наданє і ними тимчасово управляване майно загорнути яко приватне майно зглядно наданого майна і єго приходів самовільно, а тим менше з упослідженем фондацийних цілей, способом загрожуючим єствованю фундації, після власного розсуду і для власних цілей уживати. (Пригадуємо тут ще раз, що в усіх первісних просьбах о наданє розвалин і площі, в усіх відозвах дотичних до складок і в инших публичних заявах Голов. Руск. Ради, Комісії управл. діл. Народ. Дому і «общества» Нар. Дім все з притиском зазначувано, що народний Інститут «Народний Дім» має

бути власністю всегоруского народу).

(Дальше буде.)

Анатоль Вахнянин.

Споми́ни з жи́ття.

(Дальше.)

III.

В році шкільнім 851/2 поступив я в гімназію. Під гімназією треба під той час розуміти чотири класи: prima (classis), infima, grammatica і синтаксима. Відтак були дві класи, що звалися гуманітори, с. є poetica і rhetorica, а за ними йшла філософія, зложена з логіки і фізики. Такий поділ тривав до нової організації середніх шкіл, переведеної як раз в наше згаданім році міністром просвіти гр. Туном. По реорганізації гімназія обіймала вже 8 класів. Так звані два літа філософії внесено. Перед реорганізацією заправляв 6-и класами директор гімназії, філософією окремих префект. Директором був в гімназії Кунцек (знімчений «Wasserpolak»), префектом посліднім Мерварт. По організації Кунцек заправляв вже всіма 8 класами, а студії гімназіяльні кінчилися вже матурою. Красним інспектором на всхідну Галичину був тоді Евзебій Черкавський (мабуть аж до 1863 року. По нім прийшов Амврозій Яновський).

Гімназія управляна Кунцеком, чоловіком глибокої науки (істориком) і людяним педагогом, була для нас раєм по страшнім чистилищі, яке треба було перетривати в нормальних класах. Тут не тільки учено, але і виховувано молодіж. В гімназії я вперше побачив на науці релігії свого катихита (Юстина Желехівського) і професора руської мови, звісного Іосифа Левицького (граматика). Руської мови училися ехофто всі: Русини, Поляки і Жиди (в нас був лише один жид Gans). Читанка Василя Ковальського була нашим підручником аж до IV класу включно. На жаль Юстин Желехівський викладав нам катихизм і держав недільні і святочні екзорти в язиці не коньче народнім. Іменно екзорти его були переповнені цитатами старословенськими, які нам були дуже мало зрозумілі. Екзорти ті мусіло 2, 3, чотирох учеників в скороченю передавати катехитови на письмі на науці релігії. Латиньки мали окремі лекції релігії і окремі екзорти в живім польським язиці.

Іосиф Левицький учив нас добре (як на ті часи) руської мови і граматика з давніми технічними вираженнями: іменительний падеж, родительний, дательний і т. д. з етимологічною правописом, рівнож дуже хитко управильною. Поза тим ми читали і читали читанку Вас. Ковальського через повних чотири роки і вивчалися з неї одні і ті самі декламації. Професором латини в I і II класі був старий Журавський (ми его назвали Pütz, со пієма піс), а назва ся вийшла від того, що він читав заєдно при викладі історії (в II класі) з підручника до історії автора Pütz-a. Він викладав нам в I класі і географію с. є просту топографію на пяти частях світа. Історію природи учив нас практично і добре (іменно ботаніку в II класі) Юстин Желехівський (катихит). Назви німецькі і латвнські фльори нашої пізнавали ми на екскурсиях ботанічних, які він з нами підприємав звичайно що суботи. Розуміє ся, що всіх предметів враз з німецьким язиком (підручник Offinger-a) ми вчили ся виключно по німецьки. Треба було все «вибубніти» на память. Пояснень до історії не давав Журавський ніяких. Викликані на середню ученики речитували завдану лекцію на ісуєт після книжки (бувало при помочи підповідачів з першої лавки або при помочи книжки, яку ставлено під катедрою), а Журавський старий в окулярах слівив пальцем в своїй книжці, чи не пропустив питаній якого небудь реченя. У Журавського можна було дістати добру класу за пару гусок, горнець масла, кірчик бульби і т. д. Він не бояв ся директо-

ра, бо видав свою доньку за інспектора шкільного краюго (на зах. Галичину) Лінцбавера. Німецького язика в II класі учив мене якийсь ксьондз лат. Kürschner. Сей крихту тягнув за уха хлопців. В II класі я дігнав вже мого старшого брата Клима. Він заждав на мене.

(Дальше буде.)

Промова о. Тео́дозія Ле́жогубського

над домовиною б. п. Анатоля Вахнянина, першого Голови Тов. а „Просвіта“.

Іменем Головного Виділу Тов. „Просвіта“ та 36 єї доньок-флій, іменем 16 соток єї читалень, та десятки тисяч єї членів, важусь промовити над домовиною Того, що 40 літ тому був одним з перших, що дали почин до єї осєняня.

Засумовалось, тяжко засумовалось Товариство, бо в покійнім утратило свого першого Голову, що міцними хоть молодими руками хопив за чепіги плуга народної просвіти, щоби орати переліг, на якім стало кидати ся чуже зілля, що хотіло цвисти коштом его народного жита, — зорати і засіяти здоровим зерном питомої, народної просвіти, яка би у жили народа влила нову животдавчу силу та дала єму спромогу станути поруч інших просвітних народів і кормити своїх діток не чужою а своєю просвітою

Засумувалось Товариство і чорним серпанком вкрило свій непорочний народний стяг, бо сей був оден з послідної трійки, яка з повним розмахом народно-го завзятя стала прорубувати вікно у рускій хаті, щоби ввустити до неї сонічного світла, яке вже ясно світило тоді другим народам, котрим судьба-доля не мачохою а рідною була ненькою.

Засумувалось Товариство і у свій помяник побіч Юліяна та Омеляна вписало і імя Наталя на те, щоб грядуче поколіне поминало їх щирим теплим словом, та училося на їх примірах, що може зділати гурток людей, хотьби і невеликий, але одушевнений одною ідеєю і вірою в побіду правди — поучилося, що наколи не згинув народ тоді, коли его жите ледви перші пускало нарістки, хогь докруги тиснув мороз, то не потребує боятися о своє єствовање тоді, коли з тих ніжних нарістків повиростали грубезні конари, хоть би мороз і в двоє так тиснув.

Давно се було, бо майже 40 літ тому, як в невеличкій салі на Стрільниці зібралось не більше як 60 людей, щоби при Божій помочи, дати почин до великого діла народної просвіти, а буквинський кобзар у привіт їм кликав:

О збирайте ся, о злітайте ся руські діти!

О збирайте ся, о злітайте ся з усієї всюди!

Дайте раду, дайте світла!

О, просвіти, братя, Щоб каліку невідючу не вигнали з хати.

Не вигнали і не вбили...

І тоді то з посеред старших бо і сивоголових виступив на естраду молодий студент, гарний мов весна, меткий мов сокіл сизий, палкий мов полумя, краснорічивий мов народна пісня, умний мов старець, голова конституційного комітету та в знаменитій промові розвинув програмову річ про пізнанє і просвіту народа. Се був б. п. Анатоль, якого сї перші збори Товариства „Просвіта“ ввбрали своїм головою, складаючи з повним довірем у его руки керму народної просвіти, від якої зависіла будучність народа.

Широкий круг діланя зачеркнуло собі Товариство, ширший чим могло его здійснити. Обмаль було рук охочих до праці а і ті, що були, мусіли тяжко пра-

цювати на кусень насущного хліба. Та ще більше відчував ся брак середників, без яких годі було повести працю як слід

Але знать добрі були отсі перші робітники, знать тямучим був їх провідник, коли не оглядали ся на се, що нива широка, що і свої і чужі раз враз кидали їм колоди під ноги, а пробоем йшли на перед, невсепучою працею і тисячними меншими і більшими пожертвованями здобували кожний крок, який занапастила байдужна минувність.

Мялі се були початки, так малі, що ледви вірити ся хоче, щоби з тих малих початків виросла нинішня «Просвіта», що своєю організацією обіймила цілу галицьку Русь, розкладаючи всюда свої огнища, які і світять і гріють своїм рідним теплом.

Усі акти Товариства містились в одній теці, яку молодий Голова носив зі собою там, де збирав ся перший Виділ на свої наради.

Першим ділом молоденького товариства була відозва до Русинів, підписана покійним Анатолем, в котрій заохочуючи до єгуупленя в члени з натиском зазначено, що се, чого не зможе зділати кожда одиниця з осібна, се легким буде для спільних сил громади. Дасть Бог, читаємо у відозві, що викохаємо людсьвідомий своїх народних прав, що не тільки кровію але і духом буде сполучений, що знайде в собі досить гарту, щоби відперти напади ворогів і здобуде кращу долю усьому руському народови.

В три місяці опісля видало Товариство першу свою читаночку для народа — «Зорю». Гарним світлом засвітила отся зірка, коли протягом двох тижнів розкуплено цілий єї наклад. Відчув народ, що єму рідне, пізнав, що чуже, хоть може і гарне та все таки остане ся чужим, не загріє, не дасть жита.

І Бог благословив з Богом зачате діло, бо праця для свого народа, праця, якої метою є моральне і матерьяльне его піддвиненє, та здобує прав належних єму по Божому і людському закону — се праця сьвята.

А тим, що вів перед у сій праці, що теплом свого молодечого серця огрівав сю ніжну ростинку, був молодий Голова Товариства.

Та щоб дати як найтривкіші основи для народної просвіти, памятав добре покійний, що всяка просвіта без віри, то слабий човен без керманіча, який розібе перша хуртовина, памятав, що руський народ споконвіка славив ся народом, який цілим своїм єством приляг до своєї сьвятої віри до свого руського обряда, і тому, сам вірний син своєї церкви, дбав про те, щоби просвіта народна вела ся в дусі чисто релігійнім. Не чужою була єму отся правда, що правдива просвіта від Бога йде і до Бога тільки веде.

Тож нині, коли кілька мільонів книжочок виданих товариством „Просвіта“ сповняє просвітну роботу між народом, коли народна сьвідомість, та почутє народних обовязків дійшло аж до найдальших закутин, коли тисячка крамниць і позичкових кас основаних при читальнях «Просвіти» двигає народ з матерьяльного занепаду, коли тількиж стрійних хорів при читальнях розносить славу нашої пісні, мусимо сказати на вічну память покійного, що Він був тим, що перший клав цогли під сей будинок народної організації, споював тривким цементом любови, скріпляв вірою в кращу будучність.

І ся єго організаційна праця дає єму повне право, щоби на листках нашого народного відродженя імя Анатоля

Вахнянина було записане нестертими буквами і перейшло у вічну пам'ять грядучих поколінь.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Засідання делегацій проволікають ся. Так н. пр. угорська делегація мала відбутися останні засідання вже в перших днях сего тижня, опісля пересунуено їх на п'ятвицю і суботу, а тепер ще даліше на 2. і 3. марця. Австрійська делегація також проволікає розправи довгими промовами. Замітна була промова міністра війни Шенайха тим іменно (а до сего приневолив его христ. суспільн. делегат Аксман) признав, що полкові мови обмежає ся в інтересі військової організації і що державно-язикові домагання шкільних законів Аппонього приневолюють увзглядати у війську малярський язик. Сею заявою міністра війни розкрито вигляд на основі тих переговорів, про котрі не можна вже мати ніякого сумніву: малярська державна мова буде непременно приводом до малярської службової мови. Міністер відповідав також на інтерв'єляцію дел. Вуковича що до сподіваного заведення угорських гербів і емблемів у війську а також що до уживання війська до гноблення Хорватів при сеймових виборах. Що до першої справи відповів міністер, що вісти є «недокладні», а що до другої відмовив делегації права вмішувати ся до таких справ, котрі належать до обсягу хорватського державного права.

Виборча реформа угорська, як звіщає N. fr. Presse на основі розмови з гр. Андрашім, все ще не готова а міністер занятий оброблюванем матеріялів. Інші знов дьєвняки запевняють, що вже в марці буде предложений начерк, опертий на нечувано несправедливим складі і розділі виборчих округів. Тимчасом румунська Tribuna звіщає, що малярські політичні керманічі докладають всяких змагань і заявляють готовість до всяких уступок, щоби лише Корону пересвідчити про неможливість і шкідливість загального права виборчого. Справа отже станула на тім, що рішенє зависиме від Корони.

В Угорщині заборовено даліше видавати дві словацькі часописи, хочони пишуть вельми прихильно про династію а іменно „Lidove Noviny“, котрої редактором посол Скічак і „Rokrok“, яку видає посол др. Благо. Так виглядає малярська конституція!

Заграниця.

Македонська скарбова комісія оповістила що йно виказ впливу податків, котрий представляє ся вельми користно. Видно, що скарбова комісія таки своїми реформами осягнула певні успіхи.

Молодий португальський король приневолений бороти ся з трудностями на два боки. Деякі двірські достойники не зірнали звязий з Франком, консервативна пляхта і офіцари раді би мати військову диктатуру, вважаючи теперішню управу вельми безспільною, щоби згнобити республіканський рух. Республіканці не перестають змагати до заведення республіки і се пригноблює вельми двірські круги.

Російський плян Дунайско-адријської залізничі підняла Сербія і старає ся в Царгороді о дозвіл на єї будову від сербської границі коло Право або Радневау над Дунаєм, долиною ріки Тимок аж до сербської пограничної місцевости Мардарі. Запевняють, що Австрія не лише не супротивляє ся сему, але вже повідомлена про те, приобіцала їй пособляти. Подібні заходи робить Болгарія, щоби виведати в Царгороді злуку своїх залізниць над турецькою границею коло Куманова а також згоду на се Австрії і інших держав.

Nord. Allg. Ztg завначує, що німецькі

урядові круги намагають ся удержати в балканських справах одностійність держав і для того остерігає перед непотрібною зневірою в оцінюваню македонських реформ, і перецінюваня ріжниць в поглядах між конференцією послів у Царгороді а концертом держав.

Роздратоване викликане санджакською залізницею втихомирює ся помалу, але тепер розходить ся о те, щоби після вступної концесії, уділеної Австрії султаном, одержати дійсну концесію на будову, котрій будуть деякі держави робити всякі перепони. Окрім того виринають всякі змаганя до будови інших залізниць, між тими Дунайско-адријської задуманої Росією. Одначе, чи Росія справді буде змагати до єї здійсненя, покаже будучина.

В мароканській справі якое Франції не веде ся. Сім місяців триває вже французька воєнна кампанія, в котрій Французи понесли значні страти (хоч три четвертини масть бути альжирські тубильці), а не осягнути видимих успіхів мимо значних жертв в людях і грошах і небезпечности розладу з иншими державами. Се довело в Парижі до великого роздратованя, особливо поражене французьких військ останніми часами. В парламенті запитає Жореса до міністра загран. справ Тітона довели до великої бучі, серед котрої посол Констанс мало що не кинув ся на міністра-президента Клемансо. Одначе мимо сеї бучі палата висловила довіре правительству, похваляючи хоробрість французького війська.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар.** В п'ятвицю: руско-кат.: Онисима, Ап.; римо-кат.: Романа. — В суботу: руско-кат.: Памфіла м. Зад.; римо-кат.: Леандра.

— **В справі стипендійного фонду Наталя Вахнянина.** Виділ муз. тов. ім. Лисенка ухвалив дати почин до заснованя стипендії ім. Н. Вахнянина, бувшого директора Вишого Музичного Інститута, а жертвуючи на сю ціль 100 корон, просить рівночасно надсилати датки до кредитового товариства «Дністер» на книжочку ч. 5.400.

— **Зі Станіславова** пишуть нам: В „Вістнику станіславської єпархії“ з 1908 року Ч. I. стор. 1. при кінці четвертої стрічки і з початком п'ятої видруковано, що реклекції для духовенства розпічнуть ся „в чорнім тижні“. Єсть се похибка складача, понеже в рукописі стоїть виразно: «в сирнім тижні». Похибку сю завважано доперва по випечатаню числа, але не простовано публічно, понеже кождий з священників був повідомлений лично, в яким часі відбудуть ся реклекції. Хотий такі друкарські похибки лучають ся в кождім друку, то мимо того „Галічанін“ в дописі з дня 13. лютого 1908 Ч. 35 використав сю похибку, щоби в злобний спосіб кинути напасти та інсинуації на власти духовні, перекручуючи очевидно при тім „чорний тиждень“ на „черну неділю“. — Звичайно, лихий лихе всюди добачує.

— **До закритя тов-а грамотности в Київі.** 31. січня ст. ст. на нараді в губернатора, постановлено „Народний дім“, зо всім его майном, передати учесній округі. Претендентами на него були учебна округа й город, і тепер, як повідомляють «К. Вѣсти», городска управа збирає ся на київську учебну округу подати позов. Питанє про се обмірковано буде в городській думі 5. лютого ст. ст.

— **Вістки з Канади.** Русини в місті Portage la Prairie приступають до будови „Народного Дому“. В домі має містити ся читальня, обширна галя на всілякі забави, представлення і

концерти. Продовжене дому буде на кооперативній підставі, кождий з членів буде поносити рівну часть розходів. — В зах. Канаді павають тепер сильні морози. 25 і 26 січня термомір Фаренгайта показував 30 до 38 степенів понизше нулі. Снігу сеї зими мало. Більше падало у східній Канаді, особливо в провінції Онтаріо.

— **Справа з реформою духовних шкіл в Росії.** „Русь“ повідомляє, що в синоді, 28. січня ст. ст. відбули ся перші збори в справі реформи духовних шкіл. На єї збори покликано було, між иншим, голову шкільного синодського комітету протоєрея Белікова та професора Остроумова. Зібране се було дуже неспокійне. „Старі“ члени синоду доводили, що в духовних семінариях та школах повинно зоставити загальносвітні науки, поруч з богословськими. Нові члени навпаки стояли на тому, що загальносвітні науки розвивають у юнаків „вольнодумство“ та, окрім школи, нічого не дають. На їх думку, краще всего, якби синод зовсім позачиняв семінарії та духовні школи і позабудив спеціальні „пастирські школи“, для вихованя таких юнаків, якби справді хотіли віддати себе на службу Богови. Було з сего приводу багато горячих суперечок, але нічого з них не вийшло і питанє зісталось непорішеним.

— **Переселенє припинено.** Наказом рос. міністерства земл. і землеустр. 3. серпня 1907 р. припинено видачу проходних переселенських і тарифних свідочств селянам, якби заохотились піти на переселенє, і встановлено такий порядок, щоби селяни спершу посилали до Сибіру ходаків і згодили там для себе землі. Тепер переселенська управа видала новий наказ (19. січня ст. ст.), зміст якого текстувально такий: „Зважаючи на зимовий час, а також на те, що заготовлені для заселеня земельні участки всі до одного вичерпані, виданє ходакам свідочств припиняє ся аж до середини літа, а до того часу буде утворено в Сибірі новий земельний фонд“. „Так переселенє припинено — пише в Київській «Раді» д. Х. Майстренко. З приводу сего я не можу не зупинитись на одному якомусь непорозуміню. Скілько і звідки я не відбирив останніми часами вістий (звичайно з сїл), у них в одно насамперед йшла балачка про переселенє, про земельне питанє. «Пан продає землю, граф продає землю, княгиня продає землю, — тільки й чуємо що дня», — хвалять ся мої кореспонденти, одначе селяни не кваплять ся на неї. Одно те, що землевластители „хотять збути землю як можна практичніше, як можна більше взяти за неї гроший і правлять невимовно велику ціну за десятину. А друге — Сибір селян забить, де переселенцям даремно дають землі стілько, що хоч конем на ній грай“. Такий загальний зміст листів. Тепер наведем маленьку справку. Офіціальний тижневик челябінського переселенського пункта показує, що на 20. січня вільних душевих земельних піль на переселенських участках було разом: 26.373 незанятых піль. Як же так, повстає після сего питанє: по одному офіціальному документови всі участки вичерпані, а по другому — зістає ся ще 26.373 вільних душевих піль?!

— **Російський цар** позиває у вінніпегскім суді свого давного урядника, котрий чмихнув до Канади спроневеривши 340 тис. рублів, що належали до каси російського ряду. Давнійший касиєр міністерства скарбу Росії Стефан Проскуреков украв з державної каси 340.000 рублів і взявши собі товаришку подорожи приїхав недавно до Канади. Сей час по приїзді Стефан Людковський (таке его прибранє імя) зачав робити ріжні «великі інтереси». Закупив багато реальностей у Ванкувеві, Вінніпегу і Монреалі, заложив величезний склад япанських виробів у Вінніпегу і штавав грішми як дійсний російський дука на всі боки. Однак ряд російський дуже скоро довідав ся о сїм пташку і тепер застановив всі его діла в Канаді, доки справа не покінчить ся в вінніпегскім суді. Сам виновник утік, хто знає де. (•Кан. Фармер•.)

— **Дрібні вісти.** Вінчане п. Осипа Гордійчука адюнкта суду в Дрогобичи, з панною Евстахією Красинською відбуде ся дня 29. с. м. о год. 12. в полудне в гр.-кат. парохіяльній церкві в Стрию. — Вінчане д-ра Маркила Рожанковського, лікаря при маринарці, з панною Амалією Рожанковскою, дочкою о. Миколи Рожанковського і Елеонори з Громницьких, відбуде ся у Львові дня 1. марця с. р. о 7. год. вечером в церкві Преображенській. — Іспити на учителів середних шкіл здали: Мих. Посацкий в класичній філософії, Ст. Балей зі строгої філософії і математики та Сев. Лещій з математики і фізики. — Зелізничий рух привернено між Борками вел. а Грималовом і Тернополем а Збарожом.

Оповідітки.

— **Заходом Читальні „Просьвіта“** личаківського передм. у Львові відправить ся в неділю 1. марця о 12. г. в полудне, в церкві св. Петра і Павла при ул. Личаківській панахида за упокій душі бл. п. Марка Каганця, котрий положив жите для народної справи, на котру то панахиду перед усім усіх наших личаківських Русинів, як також Всч. Отців, котріб ласкаво зволили причинити ся до звеличення сего сьвята, запрошує горяче — *Виділ.*

— **Зі Старого Самбора.** В неділю дня 1. марця відіграють члени читальні „Просьвіта“ в Ст. Самборі, в салі польского товариства „Sokol“, народний драмат „Верховинці“. По представленю забава з танцями. З огляду на се, що чистий дохід призначений на будову „Народного Дому“ в Старім Самборі, сподіємось, що околиця прибуде численно, тим більше, що в повіті старосамбірскім нема де забавитись, то сю нагоду повинен кождий Русин використати для своєї власної приемности. Початок точно о 7. год. вечером. — *Виділ.*

— **З Ходорова.** В неділю, дня 1. марця с. р. відбуде ся в Ходорові в салі Тайхмана концерт академ. хору „Бандурист“ при співучасті солістів п. Ярослава Винцьовського і Володимира Козака. Початок о год. 8. вечер. По концерті відбудуть ся вечерниці з танцями.

Посмертні оповістки.

— **О. Омелян Пясецкий,** висл. городецкий декан і парох Вишенки великої, упокоїв ся дня 24. с. м. по короткій недужі в 71. році життя а в 46. р. сьвященства. В. с. п.!

Телеграми

з дня 27. лютого.

Прага. Дневники доносять, що цісар імовірно в маю приїде до Праги, звидіти тамошню ювілейну виставу.

Лізбона. Рада міністрів ухвалила знести зарядження видані б. президентом міністрів Франком в справі розв'язання палати послів і реформи організації палати вельмож. Парламент буде скликаний, аби король міг зложити присягу на конституюцію. Потім збере ся рада стану і розв'яже парламент та назначить нові вибори на початок цвітня.

Петербург. Цар прийняв вчера в своїй палаті в Царскім Селі послів держ. думи. В промові, виголошеній до послів, цар з наголосом зазначив, що яке небудь порушене права власности не дістане царської савкції.

При закупні товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали 26. с. м.: Антін Венгринович, Смольна; Володимир Витошинський, Дубецко; о. Богдан Еліяшевський, Гуменець; Микола Фішель, Піддуби; Євтих Теонів, Шидлівці; Іван Дереш, Воля велика; о. Володимир Кальба, Соколівка; Василь Демчук, Стриганці; Михайло Вірт, Львів; о. Ілія Кузів, Городище; Рожаловський Іван, Цішанів; Адольф Райнер, Рава руска; Лев Яюс, Сокаль.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 16. до 29. лютого 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

! Кашель!

Хто любить своє здоров'я, той хоронить его.

5245 нот. дол. сьвідоцтв доказує помічний вислід

Кайзер'а Brust-Caramellen

(Грудні кармельки) з трема соснами.

Випробовані лікарями і поручені проти кашлю, хрипки, катару, флегми, закатарення устної ями, дихавиці і коклюшу.

Пачка 20 або 40 сот.; Доза 80 сот. Дістати можна у всіх апіках і дроґуерях.

(20—24)

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний). приймає обезпеченя будинків, всяких річій домашніх і господарських, збіжа і паші на случай шкід заподіяних через пожар. Оплата премій мала, а користь для погорівших велика.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. При оцінці шкід бувають запрошені 2 господарі сьвяни а поміж членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 13.747 відшкодовань в сумі сім і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороту за р. 1906 дістають обезпечені члени по 10 сот. за кожду корону заплаченої річної премії.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса опадности у Львові, і т. д. приймають поліси „Дністра“ при уділюваню позички.

Житєві обезпеченя приймає „Дністер“ для Краківського Товариства, а провізю від таких обезпечень відступає „Дністер“ на добродійні ціли

Поясненя до обезпечень уділяє Дирекція або агенти

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де еще не робить ниший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділене агенції. До тепер дістали агенти 969.507 К провізії.

Фонди Товариства 31/12 1906:

Фонд резервовий	К 846.189 20
„ резерви премій	„ 550.110 —
„ на звороти	„ 16.110 —
„ на ріжницю курсів	„ 29.866 35
„ резерви спеціальної	„ 31.040 73
„ емерит. урядників	„ 185.810 21
ниші фонди заосмотреня	„ 25.000 —

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купує і продає

всякі

вартісні папери

і **МОНЕТИ**

по найточнійшій деннім курсі, не числячи ніякої провізії.

Звичайні загальні збори

Тов. „Народний Дім“ в Стрию, тов. зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 14. марта 1908 р. т. є в суботу о год. 12. в полудне в Домі Товариства. Наколиб на загальні збори не явило ся число членів вимагане §. 30. статута, відбудуть ся Загальні Збори з тою самою програмою без огляду на число членів о годині 1. по полудни того самого дня.

Порядок дневний:

- 1) Відчитане протоколу з послідних загальних зборів.
- 2) Звіт Дирекції за рік 1907.
- 3) Звіт комісії контрольної і ревізійної.
- 4) Внесенє Ради Управляючої що до розділу зиску.
- 5) Вибір трех членів Дирекції і трех заступників на один рік.
- 6) Вибір трех членів Ради Управляючої на три літа на місце уступаючих.
- 7) Предложеноє Ради Управляючої що до зміни статутів.
- 8) Внесеня Дирекції і членів.

Право участя мають лише члени заплативші повний уділ. За легітимацию служить книжка уділова.

Стрий дня 26. лютого 1908 р.

Тома Красинський
заст. голови

Іванна Вітковицна
секретар.

